

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001327

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-03-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Червінчук Аліна Олегівна

2. Alina O. Chervinchuk

Кваліфікація: викладач

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 061

Назва наукової спеціальності: Журналістика

Галузь / галузі знань: журналістика

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 061 Журналістика

Дата захисту: 26-02-2024

Спеціальність за освітою: «Журналістика»

Місце роботи здобувача: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 17.051.082

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 19.41

Тема дисертації:

1. Феномен війни в інформаційному просторі України 2015–2018 рр. (за матеріалами воєнної документалістики)
2. The phenomenon of war in the information space of Ukraine in 2015–2018 (based on war documentaries)

Реферат:

1. Дисертаційну роботу присвячено комплексному дослідженню особливостей репрезентації феномену війни в українській воєнній документалістиці. Необхідність дослідження воєнної документалістики, що репрезентує зафіксовані авторами передумови розгортання воєнного конфлікту на Сході, перебіг подій, свідчення безпосередніх учасників, обумовлена потребою системного аналізу способів та форм актуалізації здобутого українцями досвіду війни, змодельованих авторських уявлень про війну як феномен сучасності, його місце в новітній українській історії. Актуальність теми дослідження. Проблема репрезентації трагічного сучасного досвіду України, а саме воєнних дій на Сході України з 2014 року, які 24 лютого 2022 року набули нового формату, – розширилися до повномасштабної війни, потребує окремої наукової уваги, детального вивчення та осмислення. Адже воєнні дії на Донбасі отримували різні визначення («протистояння», «конфлікт», «громадянська війна», «громадянський конфлікт», АТО, ООС, «гібридна війна» тощо) та подавалися як феноменальний досвід, що увиразнювався та фіксувався безпосередніми його учасниками і

спостерігачами як досвід війни, проникнувши в сучасний інформаційний простір. Війна – феномен, що потребує цілеспрямованого оцінювання й осмислення, адже він глибоко й суттєво змінює нашу дійсність у фізичному, соціальному, політичному, психологічному вимірах, перебудовуючи інформаційний простір і когнітивну реальність. Війна промовляє, артикулює себе в уявленнях тих, для кого масова інформаційно-комунікаційна діяльність є професійним обов'язком (журналістів, некомбатантів) та тих, хто має потребу по ді л и т и с я с в о ї м п е р с о н а л ь н и м д о с в і д о м в і й н и , відрефлексувавши його (учасників бойових дій, комбатантів). Об'єкт дослідження – документальні збірки про воєнні дії на Сході України та їх місце в українському інформаційному просторі. Предмет дослідження – способи організації та репрезентації матеріалу про воєнні дії на Сході України у документальних творах, що репрезентують авторське бачення феномену війни. Мета роботи – сформуванню комплексне уявлення щодо способів репрезентації досвіду війни на Сході України в сучасній українській воєнній документалістиці, та, взявши до уваги статус автора твору як некомбатанта (професійного комунікантажурналіста), комбатанта (учасника бойових дій), виявити а в т о р с ь к у п о з и ц і ю т а к о м у н і к а ц і й н і с т р а т е г і ї , щ о в и к о р и с т о в у ю т ь с я д л я о с м и с л е н н я ф е н о м е н у в і й н и і п о б у д o в и с o c і o к y л ь t y p н o г o o б r a з y с y ч a c н o ї y k p a ї н c ь k o ї в o e н н o ї і c t o p і ї . Наукова увага зумовлюється запитом з боку української і світової спільноти – потребою у розгорнутому, об'ємному інформуванні про події на Сході України, і воєнна документалістика задовольняє цей запит. Авторкою розглянуто та увиразнено бачення специфіки сучасного інформаційного простору та способів репрезентації війни у ньому з позицій різних типів комунікантів. Визначено, що робота засобів масової інформації характеризується формуванням «порядку денного», конструюванням реальності (уявлень про події), фреймуванням інформації, використанням моделі розголошення для привернення уваги аудиторії, театралізацією подій. Результати наукових спостережень продемонстрували, що події на Сході України трактувалися засобами масової інформації по-різному (залежно від інформаційної політики медіа і комунікаційної стратегії), тому аудиторії репрезентувалася різна картина розгортання подій, а тому й відсутній об'ємний, розгорнутий погляд на них. Також зазначено, що умови та правила, які диктує сучасність – фрагментарність, експерименти з оповідними формами (деконструкція реальності) – безпосередньо впливають на спосіб репрезентації подій, через що авторам важко передати інформацію про події з документальною точністю. У дисертації визначено та удосконалено підходи щодо осмислення способів організації матеріалу для побудови воєнної історії. Авторкою дослідження підкреслено, що збірки воєнної документалістики характеризуються нарративним викладом подій, адже наратив забезпечує організацію воєнного досвіду у вигляді хронологічно орієнтованого поступового викладу історії війни з акцентуванням на кульмінаційних моментах, а також репрезентації героїв-учасників подій, що розширює уявлення широкої громадськості про розгортання воєнного конфлікту на Донбасі. Приділено увагу поглядам дослідників на статус комунікантів документального твору, від чого безпосередньо залежить спосіб осмислення та концептуалізації феномену війни. Авторкою увиразнено наукові уявлення про ролі та статус авторів сучасної української воєнної документалістики. Ґрунтуючись на наявних поглядах, дисертанткою продемонстровано продуктивність підходу, згідно якого варто розрізняти комунікантів воєнних документальних творів як авторів-спостерігачів за подіями, журналістів, некомбатантів...

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the peculiarities of the representation of the phenomenon of war in Ukrainian war documentaries. The necessity of researching military documentaries, which represents the prerequisites for the development of the military conflict in the East recorded by the authors, the course of events, the testimony of the direct participants, is due to the need for a systematic analysis of the ways and forms of actualization of the war experience gained by Ukrainians, the simulated author's ideas about the war as a modern phenomenon, its place in the newest Ukrainian stories. Relevance of the research topic. The problem of representing the tragic modern experience of Ukraine, namely the military actions in the East of Ukraine since 2014, which took on a new format on February 24, 2022 - expanded to a full-scale war, requires separate scientific attention, detailed study and understanding. After all, the military operations in Donbas received various definitions ("confrontation", "conflict", "civil war", "civil conflict", ATO, OOS, "hybrid war", etc.) and were presented as a phenomenal experience that was expressed and recorded by its direct participants and observers as an

experience of war, penetrating the modern information space. War is a phenomenon that requires purposeful evaluation and understanding, because it profoundly and significantly changes our reality in physical, social, political, and psychological dimensions, rebuilding the information space and cognitive reality. War speaks, articulates itself in the ideas of those for whom mass information and communication activity is a professional duty (journalists, non-combatants) and those who need to share their empirical knowledge, having reflected it (participants of hostilities, combatants). The object of the research is documentary collections about military actions in the East of Ukraine and their place in the Ukrainian information space. The subject of the research is methods of organization and representation of material about military operations in the East of Ukraine in documentary works representing the author's vision of the phenomenon of war. The purpose of the work is to form a comprehensive idea of the ways of representing the experience of the war in the East of Ukraine in modern Ukrainian war documentaries, and, taking into account the status of the author of the work as a non-combatant (professional communicator-journalist), combatant (participant in hostilities), to identify the author the position of communication and non-strategies that are used to understand the phenomenon of war and build a socio-cultural image of modern Ukrainian military history. Scientific attention is driven by a request from the Ukrainian and world community - the need for detailed, voluminous information about the events in the East of Ukraine, and war documentaries satisfy this request. The author considered and clarified the vision of the specifics of the modern information space and ways of representing the war in it from the positions of different types of communicators. It was determined that the work of the mass media is characterized by the formation of an "agenda", the construction of reality (perceptions of events), the framing of information, the use of a publicity model to attract the attention of the audience, and the theatricalization of events. The results of scientific observations showed that the events in the East of Ukraine were interpreted by mass media in different ways (depending on the information policy of the media and communication strategy), so the audience was presented with a different picture of the unfolding of events, and therefore there is no comprehensive, detailed view of them. It is also noted that the conditions and rules dictated by modernity - fragmentation, experiments with narrative forms (deconstruction of reality) - directly affect the way events are represented, which makes it difficult for authors to convey information about events with documentary accuracy. The dissertation defines and improves approaches to understanding the ways of organizing material for the construction of military history. The author of the study emphasized that the collections of war documentaries are characterized by a narrative presentation of events, because the narrative ensures the organization of military experience in the form of a chronologically oriented gradual presentation of the history of the war with an emphasis on the culminating moments, as well as the representation of the heroes participating in the events, which expands the general public's perception of the unfolding of the military conflict in Donbass. Attention is paid to the views of researchers on the status of communicators of a documentary work, which directly depends on the...

Державний реєстраційний номер ДіР: 0119U002915

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Червінчук А. О. Концепт «ворог»: репрезентація в українській військовій документалістиці (2015-2018 рр.). Вісник ЛНУ імені Івана Франка. Серія Журналістика. 2021. № 49. С. 90-98.
- Червінчук А. О. Журналіст в умовах війни: статус комуніканта та професійні орієнтири. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні

комунікації. 2022. Том 33 (72), № 6. С. 237-242.

- Червінчук А. О. Журналістські стратегії репрезентації військового досвіду учасників бойових дій. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2020. Том 31 (70) № 4. С. 169-173.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U002915

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванова Олена Андріївна
2. Olena A. Ivanova

Кваліфікація: д. соц. ком., професор, 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бутиріна Марія Валеріївна
2. Mariia V. Butyrina

Кваліфікація: д.соц.комунік., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5048-5187

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070743

Місцезнаходження: проспект Дмитра Яворницького, буд. 19, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зикун Наталія Іванівна

2. Nataliya I. Zykun

Кваліфікація: д.н, професор, 27.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9727-6190

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лебідь Наталія Михайлівна

2. Nataliia M. Lebid

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.17

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7227-6597

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковпак Вікторія Анатоліївна

2. Victoria A. Kovpak

Кваліфікація: д.н, професор, 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9461-0536

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Чернявська Людмила Віталіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Чернявська Людмила Віталіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дребезов Денис Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна